

PARTICULARITĂȚILE DE GEN ȘI DE VÂRSTĂ LA PERSOANELE CU FOBIE DENTARĂ

THE PARTICULARITIES OF GENDER AND AGE IN PEOPLE WITH DENTAL PHOBIA

Romica VALACHI, ORCID: 0000-0002-1531-0867
Universitatea de Stat din Moldova

CZU: 159.942.5:616.314

e-mail: romicaziliscu@gmail.com

Asocierea aparentă în literatura de specialitate a genului și vârstei cu fobia dentară este departe de a fi consistentă sau universală. Astfel, deseori întâlnim afirmații precum că femeile și subiecții tineri manifestă un grad mai ridicat de fobie dentară decât bărbații și subiecții vârstnici [1, 2, 3]. Marea parte a cercetărilor internaționale relatează că în manifestarea fobiei dentare preponderență au femeile, deși la vârsta copilăriei și adolescenței această diferență de gen nu este sesizabilă. Ipotezele sunt deseori legate de particularitățile psihoemotive ale femeilor; alte studii presupun că bărbații doar își suprimă fobia, n-o recunosc și nu o acceptă [2, 4].

Scopul acestui studiu a fost de a evalua prevalența de gen și vârstă la persoanele cu fobie dentară.

Materiale și metode. Pentru a cerceta particularitățile de gen și vârstă ale persoanelor cu fobie dentară, am selectat un eșantion de 100 de pacienți, care se tratează la cabinetul stomatologic ÎI „M.Cojocaru” din municipiul Chișinău, dintre care 52 de femei și 48 de bărbați. Pacienții selectați au vârsta cuprinsă între 18 și 65 de ani, din mediul urban și rural.

Ca instrument psihometric în acest studiu am folosit *Inventarul pentru Evaluarea fobiei față de stomatolog*, care a fost conceput de Kleinkberch în 1973 pentru a urmări teama de stomatolog. Inventarul conține 20 de itemi, care reprezintă trei scale. Itemii au fost selectați pentru a obține informații privind stimulii anxiogeni, reacții fiziologice și tendințele de evitare a tratamentului stomatologic.

Rezultate: putem să clasificăm rezultatele obținute în urma aplicării *Chestionarului de evaluare a fobiei dentare față de stomatolog*, conform celor trei scale în: frica dentară sau nervozitate în timpul procedurilor stomatologice (32% dintre pacienți), care se manifestă prin o ușoară agitație, neliniște față de procedura ce va urma și corespunde cu rezultatele obținute de pacienții cu scorul scăzut; anxietate dentară (53% dintre pacienți), care tinde spre fobie dentară, presupune un sentiment mai accentuat de frică, însoțit de neîncredere exagerată, nejustificată de situații reale și este cel mai des provocată de lipsa de informare. Este însoțită de gânduri catastrofale, neavând de obicei, un motiv precis. Această stare are tendința să se transforme în timp în fobie dentară, însoțită de comportamente de evitare și corespunde perfect cu pacienții care au obținut scor mediu

la evaluarea fobiei față de stomatolog. Și, ultimul scor, cel ridicat, cu toate cele trei scale ale sale, reprezintă pacientul dentofob cu tendința de evitare, anxietate anticipativă, frica de tratamentul propriu-zis și reacțiile fiziologice specifice (15% dintre pacienți).

După aplicarea chestionarului *Evaluarea fobiei față de stomatolog* luând în calcul doar indicele global, am obținut următoarele date (Tab.):

Tabel

Rezultatele scorului chestionarului în funcție de gen

Genul	Scor mediu (nr de persoane)	Scor ridicat (nr de persoane)
Femei	35	10
Bărbați	18	5

În urma experimentului nostru de evaluare a fobiei față de stomatolog, am constatat că majoritatea populației dentofobe o alcătuiesc femeile cu 67%, bărbaților revenindu-le 33% (Fig. 1).

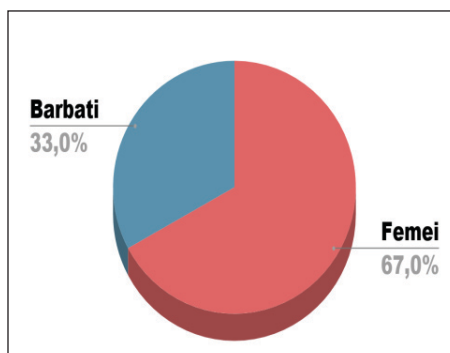

Fig. 1. Repartizarea procentuală în funcție de gen a fobiei dentare

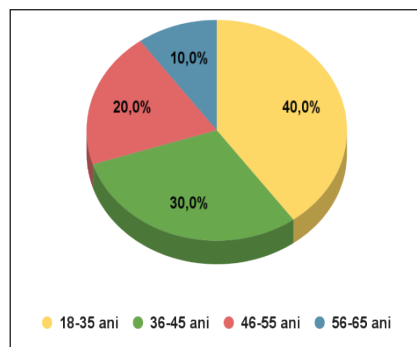

Fig. 2. Repartizarea populației dentofobe în funcție de vârstă

Din Figura 2 vedem că majoritatea populației fobice o alcătuiesc pacienții de 18-35 de ani (aceștia reprezentând 40%) și minimum procentual l-au obținut pacienții cu vârsta cuprinsă între 56-65 de ani – 10%. Liddell și Locker au sugerat că scăderea fobiei dentare în funcție de vârstă s-ar putea datora scăderii anxietății și expunerea mai mare la alte boli și tratamentul acestora [4]. Alte studii susțin că fricile și fobiile scad odată cu vârsta, datorită factorilor precum extincția sau obișnuirea și resemnarea adaptativă față de inevitabil [2, 4]. Noi putem presupune că odată cu vârsta pacienții au din ce în ce mai mulți dinți devitalizați și extrași. Mulți pacienți, deja, la această vârstă pot avea edentat parțial sau total, fapt ce face fobia dentară să dispară și să dea locul altor afecțiuni psihice ca depresia.

Concluzie. În pofida proceselor de modernizare în stomatologie, frica și anxietatea cu privire la tratamentul stomatologic și teama de durerea asociată cu acesta rămân predominante, mai mult ca atât, avem un procent semnificativ de persoane care prezintă

fobie dentară. Rezultatele studiului arată că femeile au toleranță mai scăzută la durere și raportează un procent mai ridicat de anxietate și fobie dentară. De asemenea, putem concluziona că scorul mediu de anxietate și fobie dentară se reduce odată cu creșterea în vârstă. Prin urmare, genul și vârsta au un efect asupra fobiei dentare și ar trebui luate în considerare, atunci când se evaluează fobia dentară.

Referințe:

1. JOSEPH, M. et al. *The relationship of age and gender to fear and anxiety in response to dental care. Special care în dentistry*. 2018. [Accesat 10.09.2022] Disponibil: <https://doi.org/10.1111/j.1754-4505.1997.tb00873.x>
2. FREDRIKSON, M., ANNAS, P. *Gender and age differences in the prevalence of specific fears and phobias. Behavior Research and Therapy*. 1996. [Accesat 12.09.2022] Disponibil: [https://doi.org/10.1016/0005-7967\(95\)00048-3](https://doi.org/10.1016/0005-7967(95)00048-3)
3. OST, L. Age of onset în different phobias. In: *Journal of Abnormal Psychology*. 1996. [Accesat 10.09.2022] Disponibil: <https://doi.org/10.1037/0021-843-X.96.3.223>
4. REZWANA, M., THOTA, L. Prevalence of dental anxiety and its relation to age and gender în coastal Andhra population, India. In: *Journal of natural sciences*. 2014. [Accesat 08.09.2022] Disponibil: 10.4103/0976-9668.136210
5. SMITA, S., BASIM, A. *Effect of Age, Gender and Socioeconomic Status on Perceived Dental Anxiety*. 2021. [Accesat 09.09.2022] Disponibil: 10.24205/03276716.2020.2048